

Ο σκηνοθέτης δεν επισκιάζει το κείμενο

» «Ήταν όλοι τους παιδιά μου» του Άρθουρ Μίλλερ από το Σατιρικό Θέατρο

Μετάφραση: Ερρίκος Μπελιές

Σκηνοθεσία: Χρίστος Ζάνος

Σκηνικά-κοστούμια: Κώστας Καυκαρίδης

Μουσική: Σάββας Σάββα

Βοηθός σκηνοθέτη: Χρύσω Λουκά

Παίζουν: Στέλιος Καυκαρίδης, Δέσποινα Μπεμπεδέλη, Πόπη Αβραάμ, Μαριάννα Καυκαρίδου, Σπύρος Γεωργίου, Βασίλης Μιχαήλ, Ανδρέας Νικολαΐδης, Άννα Γεωργίου, Κωνσταντίνος Γαβριήλ, Πάρης Παράσχος

Οι συναισθηματικές σχέσεις των σκηνοθετών με τα κείμενα που ανεβάζουν είναι ποικίλες από λατρεία μέχρι ψυχρή επαγγελματική προσέγγιση, από δέος μέχρι φιλόδοξο ανταγωνισμό με το συγγραφέα, από ανασφάλεια μέχρι εκνευρισμό και άγχος για αδυναμίες που πρέπει να καλυφθούν. Η σχέση του σκηνοθέτη Χρίστου Ζάνου με το έργο του Άρθουρ Μίλλερ «Ήταν όλοι τους παιδιά μου» είναι σχέση βαθύτατου σεβασμού και εμπιστοσύνης. Ο σκηνοθέτης δε βγαίνει ποτέ .. μπροστά από το κείμενο, φροντίζει να μην το επισκιάσει με ευδιάκριτα σκηνοθετικά ευρήματα, να μην αποσπά την προσοχή του κοινού από το λόγο. Θέτει ως απώτερο του σκοπό να δείξει στους ηθοποιούς του τις λεπτομέρειες των ψυχογραφιών των προσώπων του έργου, να φτιάξει το λεπτό πλέγμα των μεταξύ τους σχέσεων

Θαρρώ πως οι κορυφές και οι αδυναμίες της παράστασης του Σατιρικού Θεάτρου πηγάζουν απ' αυτή τη σχέση του Χρίστου Ζάνου με το κείμενο του Μίλλερ. Πρώτα απ' όλα, ο μεγάλος πειρασμός να ξαναδουλέψει πάνω στη γραφή του Μίλλερ μετά από το «Θάνατο του εμποράκου» τον οδήγησε στο μεγάλο τόλμημα να παραβλέψει τις αδυναμίες της διανομής, να στοιχηματίσει πάνω στους σπουδαιότερους πρωταγωνιστές και να ελπίζει ότι με επίμονη δουλειά και σωστή καθοδήγηση η υποκριτική «περιφέρεια» της παράστασης θα πλησιάσει το ισχυρό κέντρο. Η εντατική και εις βάθος διδασκαλία φέρνει σπουδαία αποτελέσματα στους πρώτους ρόλους του έργου, αλλά σε μερικές περιπτώσεις αποδεικνύεται ανεπαρκής για να καλύψει την υποκριτική ανωριμότητα (π.χ του Ανδρέα Νικολαΐδη / Τζων Ντένβερ ή του Κωνσταντίνου Γαβριήλ/ Φρανκ)

Ο σκηνοθέτης γνωρίζει την κάθε «γωνιά» του κειμένου, βλέπει ξεκάθαρα τη σπουδαιότητα των μηνυμάτων και την ηθική διαφάνεια του έργου. Αλλά και αυτή η απόλυτη γνώση έχει ποικίλα σκηνικά αποτελέσματα. Από τη μια πλευρά, πιστεύοντας στην πανανθρώπινη φύση των μηνυμάτων του συγγραφέα, ο σκηνοθέτης δε

θέτει μπροστά στους ηθοποιούς του στόχο να παίξουν... Αμερικανούς, να προσδώσουν στους ήρωές τους εθνική χροιά, να τους συγκεκριμενοποιήσουν στο χώρο και στο χρόνο. Από την άλλη όμως, αγαπώντας το ρεαλισμό του Μίλλερ, ο σκηνοθέτης μαζί με το σκηνογράφο Κώστα Καυκαρίδη δημιουργεί ένα πολύ ρεαλιστικό χώρο, όπου η κάθε φευγαλέα αναφορά στο κείμενο (π.χ., «Πώς πύκνωσαν οι σημύδες»), φέρνει ολοφάνερα απτά αποτελέσματα, και μάλιστα χωροχρονικά χαρακτηρισμένα. Η υπερβολική κάλυψη του σκηνικού χώρου δεν προσθέτει στην ατμόσφαιρα της παράστασης, αλλά στριμώχνοντας τη δράση στο κέντρο και μπροστά, συμβάλλει στη μόνιμη ένταση στις σχέσεις των προσώπων, όχι εκείνη τη σταδιακή αυξανόμενη και ψυχολογικά δικαιολογημένη που διδάξε ο σκηνοθέτης, αλλά τεχνητή, λυγω στενής συνύπαρξης στο χώρο

Την παράσταση κοσμοούν σπουδαίες υποκρι-

τικές δουλειές. Ο Στέλιος Καυκαρίδης παρουσιάζει τον ήρωά του γοητευτικό και συναισθηματικό, χωρίς να διστάζει να του προσάψει σοβαρότατες ηθικές κατηγορίες. Μέσα στην αποκαθήλωσή του Τζο Κέλλερ δείχνει την ανύψωσή του μέχρι τον ψηλότερο βαθμό της συνειδητοποίησης της αμαρτίας του («All my sons», όπως είναι ο αγγλικός τίτλος του έργου) και της αυτοτιμωρίας.

Η Δέσποινα Μπεμπεδέλη δημιουργεί μια δυνατή και πολύπτυχη μορφή. Με μαεστρία οδηγεί το κοινό ατάκα προς ατάκα στη βαθύτερη κατανόηση της φανατικής πίστης μιας μητέρας στην επιστροφή του αγνοούμενου γιου της, και μόνο τη στιγμή που εκείνη (η ηθοποιός) θέλει, εμείς οι θεατές συνειδητοποιούμε, ότι μαζί με την αποδοχή του θανάτου του παιδιού της η Κέντ θα αναγκαστεί να παραδεχτεί και την ενοχή του άνδρα της.

Η Μαριάννα Καυκαρίδου, πειστική, συγκε-

Ο σκηνοθέτης γνωρίζει την κάθε «γωνιά» του κειμένου, βλέπει ξεκάθαρα τη σπουδαιότητα των μηνυμάτων και την ηθική διαφάνεια του έργου. Αλλά και αυτή η απόλυτη γνώση έχει ποικίλα σκηνικά αποτελέσματα.

ντρωμένη, προβάλλει το γυναικείο ένστικτο της συνέχειας της ζωής που κυριαρχεί στο χαρακτήρα της Άννι, που απορρίπτει τα φαντάσματα του παρελθόντος και μέσα από την τραγικά ερείπια επιθυμεί να ζήσει

Αν ο Βασίλης Μιχαήλ μπορούσε να στηρίξει το δοσμένο από τους άλλους πρωταγωνιστές πολύ ψηλό επίπεδο και κυρίως να ελέγχει τις εντάσεις του, μεταξύ των πρωταγωνιστών πιθανόν να εδημιουργείτο τόσο δυνατό ενεργειακό πεδίο. Φάνηκε υποκριτικά αγύμναστος (ίσως λόγω της απουσίας αληθινών προκλήσεων στην πορεία των τελευταίων χρόνων) για το μεγάλο υποκριτικό φορτίο του ρόλου του ιδεολόγου και μαξιμαλιστή Κρις. Παρ' όλες τις ανισότητες, η παράσταση λειτουργεί ως αγωγός των πανανθρώπινων και διαχρονικών μηνυμάτων, όπως της αναγωγής της συνειδησης στο βάθος της υψηλότερης αξίας

NONA ΜΟΛΕΣΚΗ